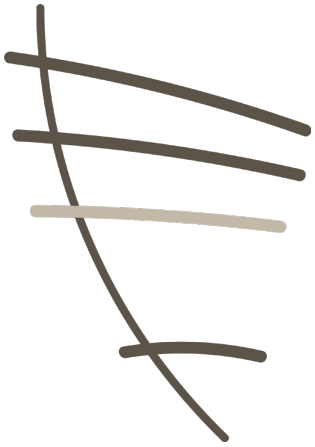

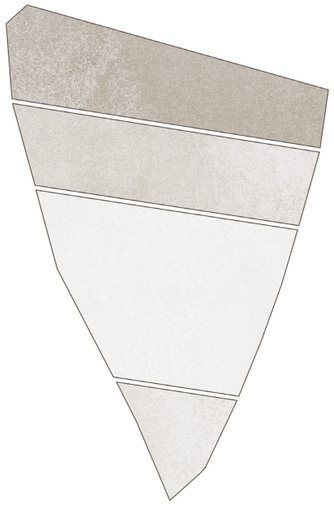
MEDZI ĽUĎMI A ZVIERATAMI

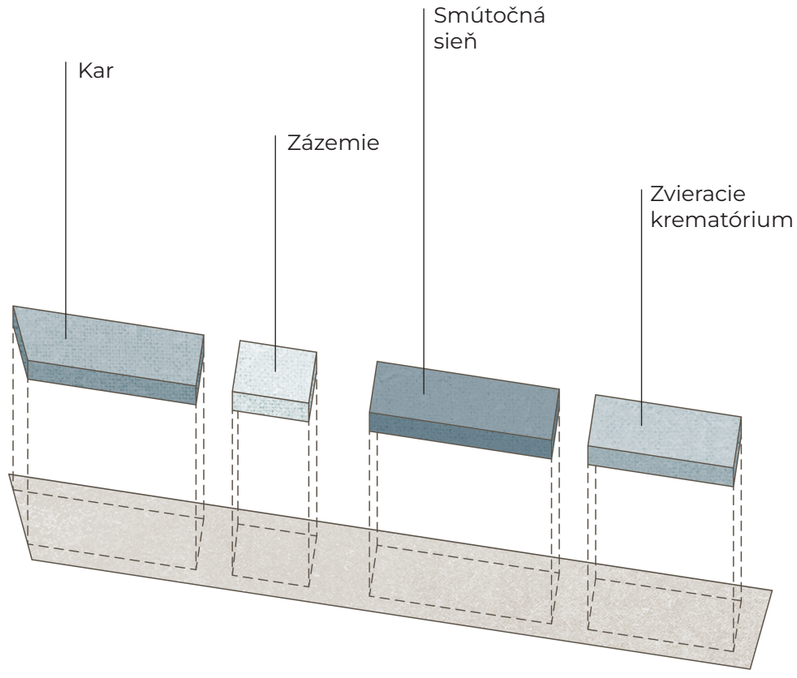
SIMONA GALIOVÁ, 4. SEMESTER

ATELIÉR TESAŘ–BARLA, ATOS
15127 ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ I
LS 2023

MEDZI ĽUĎMI A ZVIERATAMI

Vytváranie hraníc - hranica medzi životom a smrťou, hranica lesa a mesta, hranica medzi zvieratami a ľuďmi ... Aj moja smútočná sieň s krematóriom tvorí akúsi hranicu. Predeľuje svet ľudí, svet zvierat a svet spoločný. Je úprimná, dôstojná a rešpektuje, je kontextuálna aj racionálna.

Hranice a predely - v tom spočíva koncept zvieracieho krematória a smútočnej siene v Horních Počernicích. Najsevernejšiu časť tvorí stávajúci cintorín. Cítiť tu históriu miesta, tradičné hroby a ich usporiadanie vytvárajú charakter priestoru, ktorý je kde-tu obohatený stromami. Zo všetkých strán je obklopený stenou, ktorá oddeľuje svet živých od sveta mŕtvych.

Prechádzame hlbšie a dostávame sa do ďalšieho pásma - lesného cintorína určeného ľuďom. Hroby sú roztrúsené medzi vysokými stromami zmiešaného lesa a pred nami sa rozlieha budova krematória a smútočnej siene. Aj tá tvorí hranicu.

Za budovou sa charakter miesta nemení, hustý les sa rozprestiera do diaľky, avšak tento priestor je určený zvieratám aj ľuďom. Spoločné hroby nie sú výnimkou, práve naopak.

Úplne na juhu prídeme k poslednému predelu - podlhovastej čistinke, ktorá slúži ako rozptylová lúčka. Za ňou sa nachádza zvierací cintorín s malou kaplnkou.

AUTORSKÁ SPRÁVA

Dôstojnosť, pokoj, úprimnosť, racionálnosť, rovnosť a prepojenie s prírodou. Toto sú hodnoty, ktoré som si stanovila pri návrhu mojej smútočnej siene so zvieracím krematóriom v Horních Počernicích.

Budova tvorí akúsi hranicu a obklopujú ju dva svety – svet zvierat a svet ľudí. Ale nie je úplná a definitívna, práve naopak. Je priestupná, otvorená, umožňuje priehľady skrz seba samú a ďalej do krajiny. Nie je to obyčajná hranica, ktorá oddeľuje, ale hranica, ktorá spája. Jej vnútorné usporiadanie tomu taktiež zodpovedá. Na západnom kraji sa nachádza miestnosť pre kary určená predovšetkým ľuďom, na strane východnej zase zvieracie krematórium, kde si ľudia môžu uctiť pamiatku svojich domácich miláčikov. Tieto svety sa prelínajú v strede – v smútočnej sieni, kde ako ľudia, tak aj zvieratá nájdu rešpekt a úctu pri ich poslednom rozlúčení a odprevadení z tohto sveta. Tá je variabilná a je možné ju závesom rozdeliť na menšie časti, aby si každý mohol uctiť svojho zosnulého s úctou a pocitom blízkosti a komfortu, nezávisle na tom, koľko ľudí sa obradu zúčastní.

Za katafalkom presvitá slnečné svetlo cez átrium. Do výšky sa týči mohutný dub, symbolizujúci dlhovekosť, silu a stabilitu, ale zároveň pripomínajúci, že všetko živé raz pominie. Táto pominuteľnosť sa odráža v materiáli použitom na nábytok – dubovom dreve. Spolu tvoria harmóniu života a smrti, začiatkov a koncov.

Všetky materiály sú navrhnuté tak, aby boli úprimné. Čo pre mňa znamená úprimný materiál? Je to materiál krásny svojou prirodzenosťou, vytvorený prírodou, plný nedokonalostí a jedinečných štruktúr. Tento materiál nenapodobňuje žiadny iný a nič neskrýva. Z tohto dôvodu som sa rozhodla použiť prírodný travertín na všetkých exteriérových a časti interiérových pochôdznych plôch, ako aj na vertikálnych konštrukciách. Tento travertín má slonovinovú farbu s teplým podtónom, ktorá spolu s prírodnou štukovou omietkou umocňuje pocit pokoja a bezpečia. Súčasne s travertínom používam sklo. Dosahujem tým kontrast ťažkých a vzdušných materiálov, ktoré dodávajú stavbe jedinečný charakter. Dôležitú úlohu hrajú splývavé závesy, ktoré dopĺňajú ľahkosť skla, a zároveň umožňujú optické uzavretie miestností v prípade potreby. Malý akcent tvoria lesklé kovové stĺpy krížového pôdorysu.

Celá budova je obklopená objatím zmiešaného lesa, ktorý v súčasnosti tvoria moruše, avšak tie sa budú postupne nahradzovať vysokými dlhovekými stromami, ako sú duby, lipy alebo buky.

travertín

sklo

dub

oceľ

SCHWARZPLAN

M 1:5 000

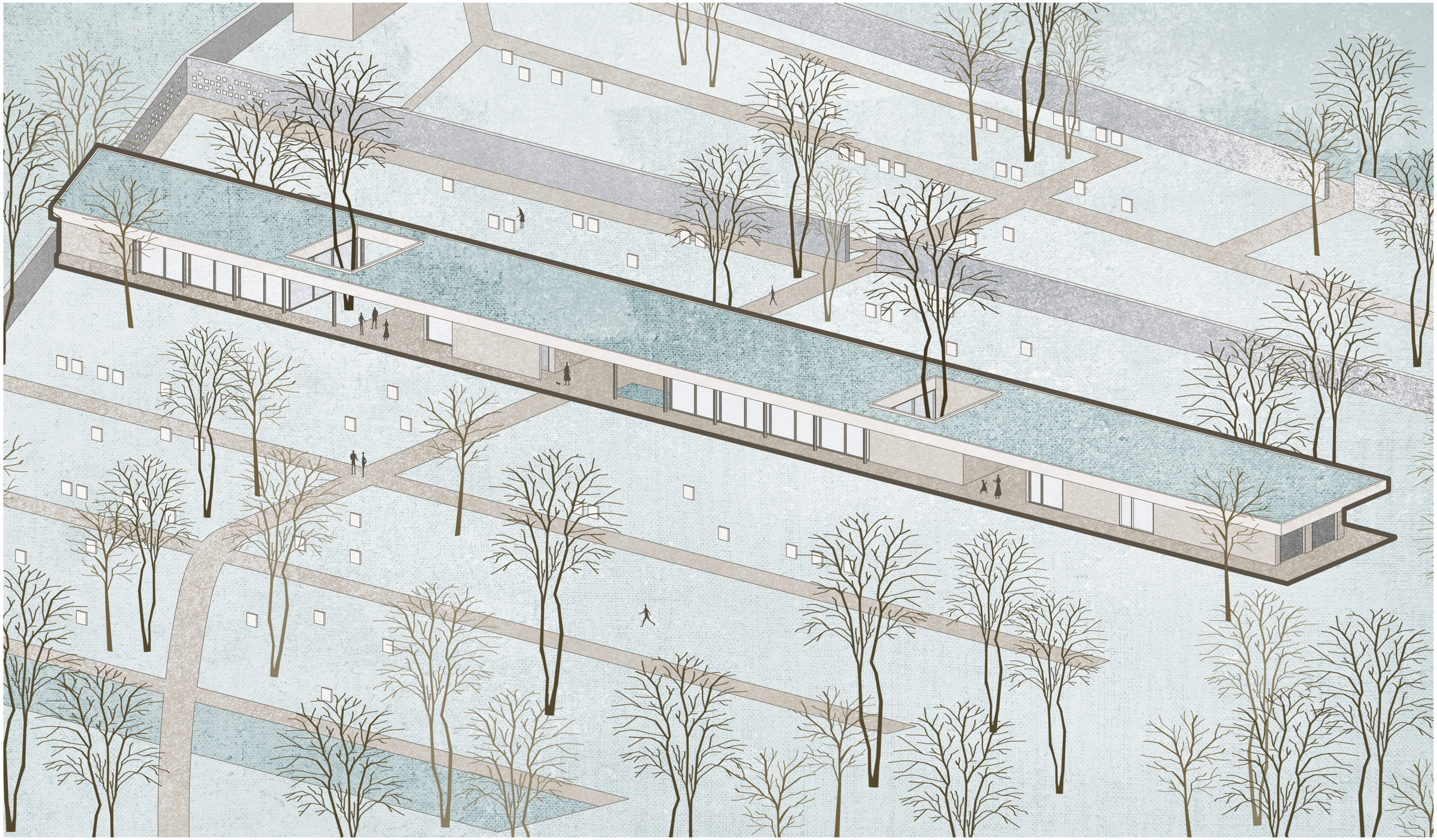
SITUÁCIA

M 1:1 250

0 20

AXONOMETRIA

PRECHÁDZAM ...

POHĽAD SEVER

M 1:400

0 10

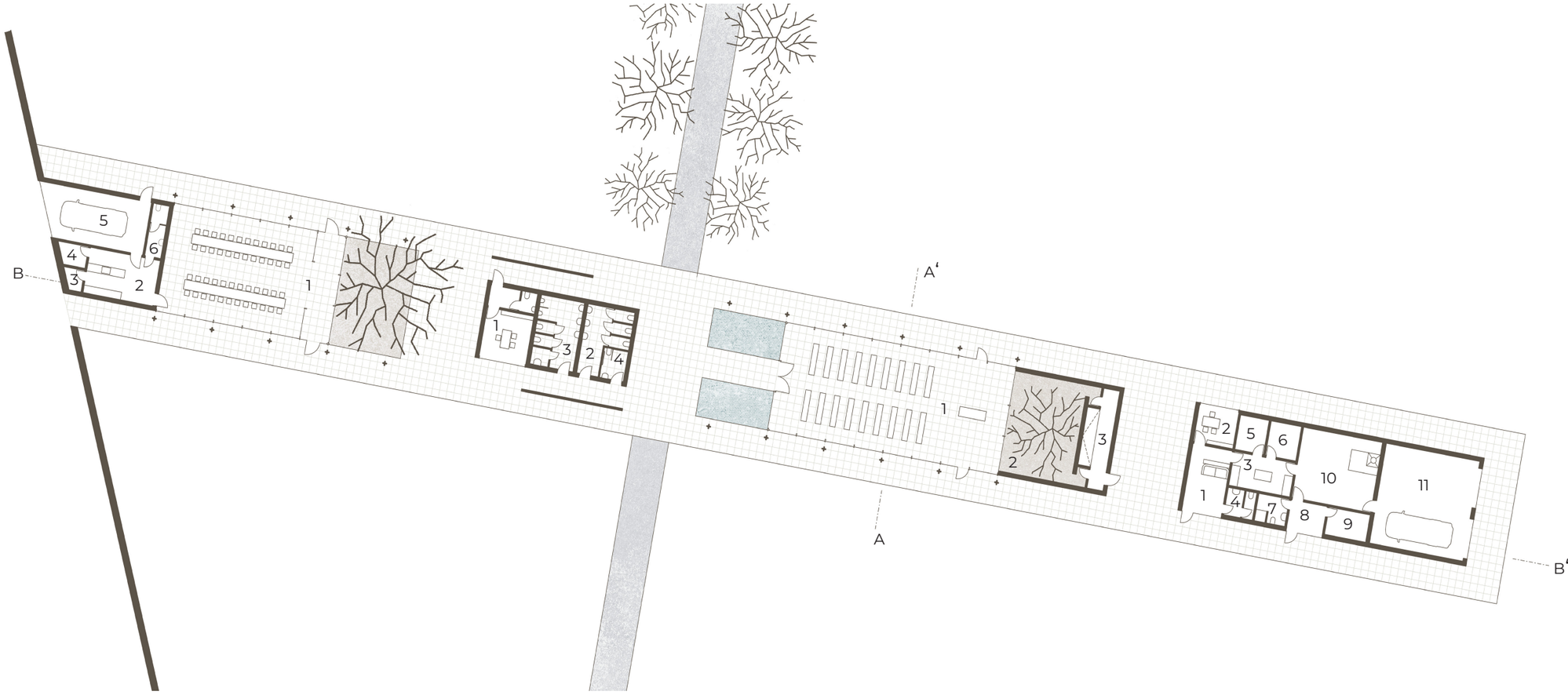
POHĽAD JUH

M 1:400

0 10

M 1:400

KAR

1 Kar
2 Dopravná obsluha
3 Kuchynka
4 Chladiaca miestnosť
5 Sklad
6 Hygienické zázemie

POHREBNÁ SLUŽBA + TOALETY

1 Kancelária
2 Toalety - dámy
3 Toalety - páni
4 Bezbariérová toaleta

SMÚTOČNÁ SIEŇ

1 Smútočná sieň
2 Átrium
3 Obslužný priestor a záhradné náradie

ZVIERACIE KREMATÓRIUM

1 Čakáreň
2 Kancelária
3 Príjem kadáveru
4 Toaleta - návštevníci
5 Chladiaca miestnosť
6 Sklad
7 Hygienické zariadenie - zamestnanci
8 Predsieň
9 Šatňa
10 Kremačná miestnosť
11 Dopravná obsluha

0 10

... CEZ LES ...

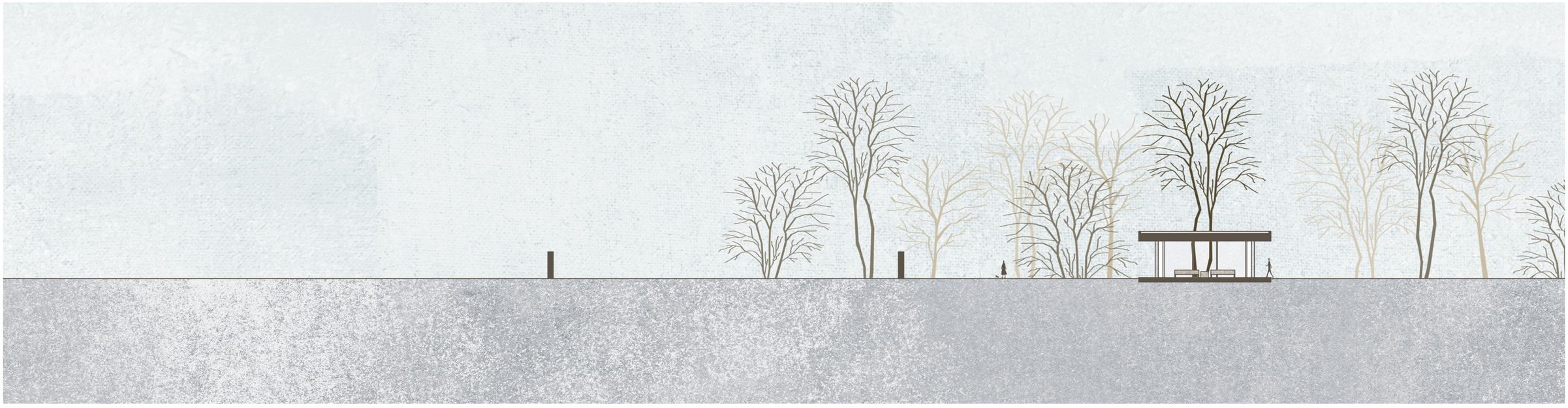

... SPOMÍNAŤ ...

REZ A-A‘

M 1:400

0 10

REZ B-B‘

M 1:400

0 10

... S ÚCTOU.

NÁJDU NAŠI DOMÁCI MILÁČIKOVIA SVOJE MIESTO NA CINTORÍNOCH PRE ĽUDÍ?

„Pes, najlepší priateľ človeka.“ Toto porekadlo určite počul každý z nás. A nie nadarmo sa tak hovorí. Ľudia sú odpradávna spätí so zvieratami. Máme z nich úžitok - pomáhajú nám pri práci, ochraňujú nás a poskytujú nám jedlo či materiály na výrobu oblečenia. Náš vzťah s nimi sa v priebehu času menil. Naši starí a prastarí rodičia často vyrastali s hospodárskymi zvieratami, ktoré im pomáhali prežiť. Odvtedy sa náš vzťah k zvieratám postupne vyvinul úplne iným smerom - považujeme ich za členov našich rodín, zdieľame s nimi naše príbytky, pohodlie domova a staráme sa o ich komfort ako najlepšie vieme. Je pre nás stále dôležitejšie ich priateľstvo a spoločnosť. Avšak ako každá živá bytosť, aj naši verní spoločníci nás skôr či neskôr opustia. V tejto situácii si musíme položiť otázku, čo bude s našim zvieracím priateľom ďalej? Nezaslúžia si aj oni dôstojné rozlúčenie a miesto posledného odpočinku?

Ak si chceme odpovedať na túto otázku, musíme sa najprv zamyslieť nad pochovávaním ako takým. Každá kultúra má svoje pohrebné tradície a spôsoby, ako sa so zomrelým členom rodiny rozlúči. V Európe bolo historicky zaužívané pochovávanie do zeme v rakve. Postupom času sa ale trend mení a stále viac ľudí uprednostňuje kremáciu, či už z hľadiska ekologického alebo z iných dôvodov. Taktiež sa začínajú objavovať rôzne nové alternatívne formy pochovávania - rozptýlenie popola na lúke, výsadba stromu namiesto náhrobku, či kompostácia a iné.

Pohreb tvorí dôležitý moment hlavne v živote blízkych pozostalých, dáva im možnosť rozlúčenia, zmierenia a vnútorného pokoja. Na Zemi žije nespočetné množstvo druhov zvierat, z ktorých mnohé sme už veľmi dávno v histórii prijali do našich domovov a našich rodín. Tieto psy, mačky, papagáje, králiky a iné zvieratká si našli cestu do našich sŕdc ako naši verní spoločníci, a my sme im ponúkli bezpečný domov, ktorý môžu s nami zdieľať. Povýšili sme ich takmer na svoju úroveň. Dnes vieme, že mnohé z nich sú inteligentnejšie ako sme sa nazdávali, a aj to je jeden z dôvodov, prečo môže byť naše puto s nimi také hlboké. Vnímame ich ako ďalšieho člena rodiny a preto pre ne prirodzene chceme to najlepšie.

Krutou pravdou ale je, že naši domáci zvieratkám bol dopriaty veľmi krátky život oproti nám ľuďom. Zatiaľ čo priemerný človek môže očakávať, že dovŕši 70 či 80 rokov, naši štvornohí priatelia s nami prežijú len zlomok tohto času. To nás kladie do smutnej situácie, ktorú často prežívame silnejšie ako smrť človeka. S našich miláčikom sa chceme patrične rozlúčiť, ale často nám to skomplikuje nedostatok zariadení ako sú cintoríny pre zvieratká alebo krematória. V tom prípade sa mnohí uchýlia k pochovaniu na záhrade, či nelegálne v lese, pretože tradičné kafilérie považujú za nedôstojné. Jedným z riešení by mohlo byť spoločné pochovávanie domácich zvierat s ľudskými pozostatkami v rámci jedného cintorína. Myslím si, že toto riešenie je správne aj preto, pretože našich miláčikov vidíme takmer ako rovnocenných v našom živote. Oni nás počúvajú, ak máme zlý deň, a aj keď nám nerozumejú, tušíme, že vnímajú naše pocity. Ich prítomnosť je pre nás upokojujúca, a niekedy ju vyhľadávame a potrebujeme viac ako tú ľudskú. Pre mnohých z nás sú neoddeliteľnou súčasťou života a nevieme si bez nich naše dni predstaviť. Preto si myslím, že je správne im dopriať túto rovnosť aj po ich odchode z nášho života a odvďačiť sa im za roky priateľstva dôstojným a úctivým miestom posledného odpočinku.

Ako by ale takéto miesto malo vyzerať? Máme sa inšpirovať tradičnými ľudskými hrobmi? Kremáciou? Prirodzene sa tu ponúka viacero možností a nedá sa povedať, že by jedno riešenie bolo výrazne lepšie ako všetky ostatné a malo by byť jediným spôsobom. V súčasnosti sa naša spoločnosť stále viac orientuje na udržateľnosť a ekológiu ako reakciu na zhoršujúce sa klimatické podmienky na zemi a snažíme sa nachádzať nové a lepšie riešenia problémov všetkých oblastí života. Ani pohrebníctvo táto vlna neobišla a začali sme sa stretávať s netradičnými inovatívnymi riešeniami. Myslím si, že v našej generácii prevláda veľká podpora ekologickému zmýšľaniu a aj ja túto myšlienku považujem za správnu. Preto si myslím, že by sa nové technológie a postupy mohli využívať aj pri pochovávaní domácich zvierat.

Niet pochýb, že bez pomoci zvierat by sme sa ako civilizácia nevyvinuli tak rýchlo a tak komplexne ako sme to dokázali s nimi. Ťažko s nami pracovali, prepravovali nás na obrovské vzdialenosti a zabezpečovali nám obživu. Po dlhú dobu boli však nedocenené, patrične sme si ich neváżili a až teraz začíname usilovať o ich práva a umožniť im radosť zo života, akú si zaslúžia. Niektoré sme si adoptovali ako členov rodiny a oni sa nám odvďačili svojou nekonečnou oddanosťou. Mám radosť, že našim štvornohým spoločníkom začína dostávať náležitej pozornosti a rešpektu k nim a k ich potrebám, vrátane dôstojného spôsobu ich posledného odpočinku, ktorý zodpovedá ich zvyšujúcemu sa spoločenskému postaveniu. Bola by som šťastná, ak by sa zmiešané cintoríny pre ľudí a zvieratá stali bežnou súčasťou našich životov, a my sme si tak mohli uctiť pamiatku svojich domácich miláčikov spomínať s láskou na nich a našich ľudským milovaných spolu, na jednom mieste tak, ako si myslím, že je to správne.

MEDZI ĽUĎMI A ZVIERATAMI

Vedúci práce
doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D.
Ing. arch. Matěj Barla

Konzultanti
Provoz funerálnych stavieb: Mgr. Tomáš Kotrlý (MMR ČR)
Esej: Mgr. Vladan Klement, Ph.D.
Krajinársky architekt: Ing. arch. Vojtěch Hybler
BIM: Ing. arch. Martin Rosa

Hosť ateliéru: Ing. arch. Radek Šíma

Ateliér Tesař–Barla
15127 Ústav navrhování I
Fakulty architektury
České vysoké učení technické v Praze

letný semester 2023

ČVUT
FA